Godina provedbe aktivnosti: 2023.

OBRAZAC ZA OPIS PROVEDBE AKTIVNOSTI LmH – Operativno izvješće LmH za 2023. – tu godinu

Naziv udruge	**LEADER mreža Hrvatske**		
Djelatnost	**Integrirani teritorijalni razvoj vođen lokalnom zajednicom**		
Adresa	**Kurilovac 1, 47280 Ozalj**		
Telefon	047/731-400	**Službena adresa e-pošte**	**financije@lmh.hr**
Telefaks	047/731-172	**Mrežna stranica**	**www.lmh.hr**
Osoba ovlaštena za zastupanje i dužnost koju obavlja			**Milan Medić, predsjednik; Jana Šain, dopredsjednik; Josip Glavačević, dopredsjednik; Mario Polić, dopredsjednik**

OPIS PROVEDBE GODIŠNJEG AKCIJSKOG PLANA U 2023. GODINI

Ishod/pokazatelj uspješnosti	***Opis postignutog planiranog ishoda u razdoblju od 01.01. do 31.12.2023.***	***Ostvareni brojčani pokazatelji***
Povećanje broja zaposlenih/zadržavanje postojećih zaposlenika	Organizacija je u 2023. zapošljavala 5 osoba. Bojana Markotić Krstinić, glavna tajnica LmH - glavni stručnjak LmH za EU politike integriranog teritorijalnog razvoja, pružanje tehničke pomoći relevantnim lokalnim razvojnim dionicima i nadležnim tijelima te savjetnica u pregovaračkim postupcima. Igor Kuštreba, stručni suradnik – analitičar koji radi na osmišljavanju, metodološkom postavljanju i provođenju istraživanja, prikupljanju i obradi podataka koji se koriste u zagovaračkom procesu planiranja okvira za novo programsko razdoblje 2021-27. vezano za Program ruralnog razdoblja, Operativni program za pomorstvo i ribarstvo, te druge OP-e za ESIF. Marsela Rajković, financijsko-administrativni tajnik LmH, trenutno na porodiljnom. Na njezino mjesto, kao zamjena, u ožujku je zaposlena Magdalena Ukalović. Vesna Janković, stručni suradnik za provedbu projekta "Društveni centar Ozalj" financiranog is ESF – Prostori sudjelovanja, koji je završen u travnju, čime je gđa. Janković završila svoju zadaću i prestala biti zaposlenik LmH.	5 zaposlenih u izvještajnom razdoblju (3 redovna zaposlenika, 1 projektno zapošljavanje/završeno + 1 osoba, trenutno na zamjeni)
Unapređenje organizacijskog razvoja	Unapređenje organizacijske učinkovitosti se ogleda kroz potpore u financiranju plaća za dvoje zaposlenika putem institucionalne potpore NZRCD, glavnu tajnicu organizacije (vodeća stručnjakinja za EU legislativu i nadređene sektorske politike) i stručnog suradnika - analitičara, što omogućuje timu sadašnjih zaposlenika jačanje prikupljanja i obrade podataka te dubinske analize potrebne za planiranje i implementaciju LEADER/CLLD-a u okviru javnih politika u narednom programskom razdoblju 2021-27. te ostale aktivnosti. Ovime se izravno jačaju kapaciteti organizacije za ispunjavanje sva 4 strateška cilja (programa) organizacije: SC1 Uspostava ujednačene provedbe LEADER/CLLD-a u RH; SC2: Praćenje, vrednovanje i jačanje kapaciteta F/LAG organizacija; SC3: Međunarodno djelovanje te SC4; Poticanje ekonomske otpornosti lok. Zajednica. Unaprjeđenje organizacijskog razvoja ogleda se i u provedbi sastanaka tijela organizacije. Upravni odbor održao je 7 sjednica (br. 30.-36.) vezanih za tekući rad organizacije tijekom	UO LmH (7 sjednica) SK LmH (2 sjednice, 1 izborna)

	2023. godine uključujući i pripremu Skupština, i to 16.01.; 10.03.; 14.04.; 13.06.; 29.11.; 18.12. te 23.12.2023. Tijekom 2023. godine održane su 2 sjednice Skupštine LmH. Prva, ujedno i izborna sjednica, održana je na Korčuli, 29. ožujka, prilikom koje je proveden reizbor svih operatvinih tijela LmH uključujući i osobe ovlaštene za zastupanje. Druga, redovna, sjednica Skupštine održana je u Tuhelju, 14. prosinca 2023.	
Unapređenje financijske održivosti organizacije	Osim prihoda od članarine F/LAG-ova i Institucionalne podrške NZRCD, LEADER mreža Hrvatske (LmH) dalje provodila je ESF projekt pod nazivom „Umrežavanjem do novih kompetencija“ (Ref. br. UP.04.2.1.11.0088). Projekt je provodio LAG Vallis Colapis u partnerstvu s Udrugom za djecu s teškoćama u razvoju Zvončići i LmH. Projekt je ugovoren u okviru javnog poziva „Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice“. Projekt je završen u 08. mj. 2023. Vrijednost projekta: 449.006,36 kn (59.593,38 EUR), LmH 9.000,00 Eur. Uloga LmH: zaposlena osoba, edukator, izrađena platforma za komunikaciju članova organizacije. Iz LmH, na 25% radnog vremena, na projektu je bila zaposlena Magdalena Ukalović. Proveden je projekt „Ruralna Hrvatska – Razvoj kroz inovacije“ financiran iz nacionalnih izvora, Ministarstvo poljoprivrede, u iznosu od 5.596,11 Eur. Projekt je bio namijenjen održavanju dvodnevne konferencije za promociju vrijednosti i mogućnosti ruralnih područja s naglaskom na zelenu tranziciju, jačanje otpornosti, diverzifikaciju, digitalizaciju i unapređenje kvalitete života (proveden u okviru INSPIRA LEADER 2, 23.-26.05.2023. u Moščeničkoj dragi). U 2023. godini odobrena je i provedba Radionice: Doprinos koncepcije pametnih sela Dugoročnoj viziji EU za ruralna područja financirana iz Nacionalne ZPP mreže, u iznosu od 4.920,00 Eur. Sudionicima će biti predstavljeni teorijski i praktični pristupi, posebice LEADER/CLLD metodologija te socijalni nauk Katoličke crkve i Franjina ekonomija. Radionica će omogućiti dijalog i razmjenu iskustava između vodećih razvojnih dionika ruralnih područja u Hrvatskoj. Ukupno će se održati tri dana radionice za 25 polaznika, doprinoseći boljem razumijevanju i primjeni politike pametnih sela u kontekstu doprinosa Dugoročnoj viziji za ruralna područja. Tijekom 2023. provedena je priprema radionice dok će njezina sama implementacija biti tijekom 2024. godine. U ovom izvještajnom razdoblju (21.11.2023.) odobren je Interreg Mediteran projekt, projekt „LOGREENER - Composing Local Green Energy Transition“, u trajanju od 27 mjeseci, ukupne vrijednosti 791.856 Eur od čega je za LmH predviđeno 57.990 Eur. Provedba projekta počinje tijekom slijedeće godine. Projekt se provodi u međunarodnom partnerstvu: Valencian Federation of Municipalities and Provinces, MUSOL Foundation, National Union of Municipalities, Mountain Authorities – Lazio Region Delegation, Technical University of Crete, Fakultet strojarstva i brodogradnje Zagreb, Department for Development and International Projects of Zenica-Doboj Canton, Local Energy Agency Spodnje Podravje. Svrha mu je pružiti potporu manjim općinama i gradovima u pripremi SECAP-a (Akcijskih planova za energetski i klimatski održiv razvoj) kroz razvoj i konsolidaciju postojećih digitalnih rješenja, ali i kroz pružanje edukacijskih i mentorskih usluga za jačanje kapaciteta. Cilj projekta je izrada optimiziranih alata za planiranje lokalnih energetskih planova, međusektorsko umrežavanje i zagovaranje prema donositeljima odluka za unapređenje energetske i klimatske održivosti. Također, odobrena je nova institucionalna potpora LmH od strane Zaklade Robert Bosch (Njemačka) u iznosu od 74.964,70 Eur u trajanju od 18 mjeseci, a koja počinje početkom 2024. godine. Institucionalna potpora dodijeljena je s ciljem osnaživanja lokalnih zajednica u prekograničnoj regiji HR i BiH za participaciju u donošenju odluka za lokalni razvoj. Ciljevi institucionalne potpore su: uspostaviti suradničko partnerstvo između LmH i Mozaik fondacije u BIH, zajedno s nekoliko drugih lokalnih organizacija, poticati	5 projekata/programa u provedbi: NZRCD-1, Zaklada Robert Bosch-1, ESF-1, Interreg Med-1, Transnacionalni projekt suradnje: LEADER-1, NMZPP-1 1 projekt u evaluaciji: Intrerreg CBC-1

	izravne veze između lokalnih zajednica s obje strane granice, omogućujući umrežavanje i razmjenu znanja te jačati kapacitete članova LmH-a i Mozaik-a kroz edukacijske sesije i prijenos znanja i podizati svijest javnosti o važnosti pristupa „odozdo prema gore“ u lokalnom razvoju. U ovom izvještajnom razdoblju, LmH sudjeluje u transnacionalnom projektu suradnje lokalnih akcijskih grupa „Our common future“ nositelja LEADER forum Austria, ukupne vrijednosti 149.143,00 €, pri čemu LmH nema proračun u projektu budući je jedan od suradnika. Cilj ovog projekta je razvoj nove definicije LEADER-a i LAG-ova na transnacionalnoj i regionalnoj razini. Prijedlozi za razvoj dodane vrijednosti LEADER-a bit će razrađeni u međunarodnom okruženju i suradnji s iskusnim stručnjacima, dionicima, predstavnicima LEADER mreža i upraviteljima LAG-ova. U tijeku je evaluacija projekta „SMART HUB“ apliciranog na Interreg CBC, u partnerstvu sa CERURA, IRMO, FORS Montenegro, Centar za razvoj i podršku, Razvojna agencija Banja Luka. Ukupna vrijednost projekta je 1.291.950.00 Eur dok je udio LmH 168.000,00 Eur. Svrha projekta je promicanje zelenog i društvenog poduzetništva u prekograničnom području, suočavanje s izazovima poput pravne prepoznatljivosti, nedostatka institucionalne podrške i upravljačkih kapaciteta. Glavni cilj projekat je stvaranje zdravog ekosustava koji podupire razvoj socijalnog i inovativnog poduzetništva. Uključuje stvaranje metodologije analize stanja društvenog gospodarstva, testiranje pametnih središta za društveno poduzetništvo te poticanje inovacija u zelenom poduzetništvu. Očekivane promjene uključuju metodologiju analize, poboljšane poslovne modele i stvaranje regionalnih mreža. Projekt naglašava prekograničnu suradnju, prijenos dobre prakse iz EU-a u Hrvatsku, BIH te Crnu Goru, pruža inovativne pristupe u istraživanju, pametnom poduzetništvu i online učenju za društvena i zelena gospodarstva.	
Utjecaj na društveni razvoj i podsektor (programsko područje) u kojem djeluje udruga	Važno je napomenuti kako je rad LmH u 2023. bio iznimno intenzivan obzirom na završavanje postojećeg programskog razdoblja te programiranja za novo razdoblje 2021. (2023.)-2027. U ovom izvješću istaknuti ćemo najznačajnije aktivnosti i postignuća u 2023. godini. **U okviru grupa aktivnosti za postizanje Strateškog cilja 1: Uspostava ujednačene provedbe LEADER-CLLD-a u RH, provedene su slijedeće aktivnosti:** U ovom izvještajnom razdoblju provodile su se iznimno intenzivne aktivnosti istaknute su samo najznačajnije, navedene kronološki, po kvartalima, za ovo izvještajno razdoblje: 1.1 U razdoblju od siječnja do ožujka 2023. za potrebe intenzivne pripreme intervencije LEADER u okviru SP ZPP-a, u ovom razdoblju je LmH provodila detaljne konzultacijske postupke kako za pripremu regulatornog okvira za implementaciju tako i za pripremu novih Lokalnih razvojnih strategija (LRS) i same strukture i rada LAG-ova. U ovom razdoblju LmH je postala član 2 nacionalna povjerenstva za izradu regulatornog okvira (navedeno detaljnije dalje). Isto tako, sukladno konzultacijama, LmH je u suradnji sa MP, pripremila i provela 31.01. u Zagrebu, sastanak ministrice Vučković sa LAG-ovima RH i 1. ovogodišnju nacionalnu radionicu za jačanje kapaciteta LAG-ova pod nazivom: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Pravilnik za provedbu intervencije 77.06 i LEADER operativna pravila“ kao i 2. nacionalnu radionicu za LAG-ove koja se održala u Korčuli, od 29.-31.03. pod nazivom: „Provedba LEADER pristupa u razdoblju 2023.-2027.“ (povezano sa SC2). Važno je naglasiti kako se u okviru ovih radionica raspravilo ujednačavanje provedbe LEADER/CLLD-a u okviru oba Programa (SP ZPP i Programa za ribarstvo – PRA) za novo programsko razdoblje posebno po pitanju sudjelovanja i pravilne primjene interesnih skupina u provedbi LEADER-a te sukladnosti sa EU regulatornim okvirom.	31.03.2023. sastanak MP sa LAG-ovima i 1. nacionalna radionica LmH za programiranje LEADER-a (u suradnji sa MP i dr.) u Zagrebu 29.-31.03.2023.u Korčuli, 2. nacionalna radionica LmH za programiranje LEADER-a (u suradnji sa MP i dr.) Metodološko ujednačavanje provedbe LEADER/CLLD-a, slobodno kreiranje intervencija LRS za LAG-ove

	Isto tako, utvrđena je sloboda LAG-ova u okviru SP ZPP-a za slobodno kreiranje intervencija LRS sukladno potrebama lokalnih zajednica što predstavlja iznimno velik napredak u potpunoj implementaciji LEADER-a. U okviru ovog razdoblja, LmH je provela i usuglašavanje sa nadležnom Upravom Europske Komisije (DG Agri) vezano za predfinanciranje LAG-ova za tekuće troškove i animaciju koja će biti omogućena u ovom programskom razdoblju na olakšani način. U razdoblju od travnja do lipnja intenzivirale su se aktivnosti organizacije i u pripremi CLLD-a u okviru PRA 2021.-2027. te proveo prvi koordinacijski sastanak FLAG-ova sa Upravom ribarstva (26.06.2023., on-line), pri čemu je značajno istaknuti kako je Uprava započela sa usklađenjem provedbe CLLD-a u ribarstvu/akvakulturi sa provedbom istog u okviru SP ZPP-a. Također, pitanje primjene CLLD-a u akvakulturi u unutrašnjosti više nije sporno te isto kreće u implementaciju, što je razvidno i iz prijedloga regulatornog okvira za Pripremnu potporu čiji natječaj će se otvoriti u narednom izvještajnom razdoblju. Intenzivirale su se i konzultacijske aktivnosti LAG-ova u ruralnom razvoju (SP ZPP) sa nadležnom Upravom za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju (UT SP ZPP). Aktivnosti su bile izuzetno brojne i na tjednoj/dnevnoj bazi od strane LmH, pri čemu ćemo ovdje istaknuti samo najznačajnije elemente te se neće razdvajati djelovanje u okviru rada Povjerenstva za izradu Pravilnika za provedbu intervencije 77.06 LEADER u SP ZPP i uputa za pripremu novih pripremu novih Lokalnih razvojnih strategija (LRS) i same strukture i rada LAG-ova. U okviru ovog razdoblja LmH je sudjelovala na 3 sjednice Povjerenstva MP za izradu Pravilnika održanih 04.04., 11.04. te 28. 04. tijekom kojih su se provodile konzultacije sa LAG-ovima te UT SP ZPP kao i Agencijom za plaćanja. Nakon višekratnih konzultacijskih procesa, nacrt Pravilnika upućen je u javnu raspravu putem e-savjetovanja. Isti se dodatno raspravljao na radionici za LAG-ove održanoj u organizaciji LmH u suradnji sa MP, Agencijom i dr. održanoj 23.-24.05.2023. u Moščenićkoj Dragi pod nazivom: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Pravilnik za provedbu intervencije 77.06 i uputa za izradu LRS i LAG intervencija 2023.-2027.“ (povezano sa SC2). Zahvaljujući velikoj transparentnosti i zagovaranju LmH, kvaliteta Pravilnika je izuzetno poboljšana te je isti stupio na snagu, što predstavlja temelj za finalizaciju odobrenja LAG-ova za novo programsko razdoblje. Tijekom pripreme Pravilnika, paralelno su se provodile konzultacije UT SP ZPP sa LAG-ovima vezane za poboljšanje Upute za izradu LRS, Operativnih pravila za provedbu te samog Obrasca za LRS. Izuzetnim pregovaračkim naporima i izradama očitovanja te detaljnih uputa samom UT od strane LmH (koja je intenzivno uključila i Hmrr) otvoren je put ka slobodi LAG-ova u okviru SP ZPP-a za slobodno kreiranje intervencija LRS sukladno potrebama lokalnih zajednica, te usklađenje istog otvorenog pristupa sa CLLD-om u okviru PRA 2021.-27., što predstavlja početak implementacije LEADER-a u njegovoj potpunosti u Republici Hrvatskoj (čime se ispunjava i strateška zadaća LmH). LmH je u ovom razdoblju UT SP ZPP u 2 navrata dostavila dopune i očitovanja vezane za Upute za izradu LRS, što je nadležno tijelo u većini prihvatilo. Također, provedeno je i ažuriranje obrasca podloge za izradu LRS ažuriranje obrasca/podloge za LRS LAG-ova. Važno je istaknuti kako je zagovaranjem LmH povećana primjena pojednostavljenih troškova za rad ureda LAG-ova (40% neizravnih troškova u odnosu na trošak plaća što je jedan od najvećih postotaka u EU) te je, po prvi puta, omogućeno predfinanciranje tekućih troškova i animacije LAG-ova bez garancija (do 15% ukupne alokacije za isto) koje LAG-ovi mogu zatražiti odmah nakon sklapanja Ugovora. U razdoblju od srpnja do studenog značajno su se intenzivirale i aktivnosti pripreme lokalnih razvojnih strategija u ribarstvu (CLLD) u okviru PRA 2021.-2027. Objavljen je Pravilnik za pripremu istih (NN 73/2023) te je otvoren natječaj za pripremnu potporu za sve FLAG-ove. Zahvaljujući tehničkoj	Predfinanciranje tekućih troškova i animacije (ured LAG-a) 15% od ukupnih sredstava za isto 26.05.2023. sastanak UR sa FLAG-ovima (on-line) Metodološko ujednačavanje provedbe CLLD-a u ribarstvu sa provedbom LEADER-a u okviru SP ZPP Regulatorni okvir MP za provedbu LEDAER-a u okviru SP ZPP (3 sjednice povjerenstva) – 04.04., 11.04., 28.04., Zagreb)- paralelno provedene konzultacija sa LAG-ovima Pojednostavljenje provedbe - povećanje neizravnih troškova LAG-ova (40% troškova plaća) Omogućeno predfinanciranje rada ureda LAG-a (15% alokacije za tekuće troškove i animaciju) 23.-24.05.2023. u Mošćeničkoj Dragi, 3. nacionalna radionica LmH za programiranje LEADER-a (u suradnji sa MP i dr.) Nacrt Operativnih pravila za provedbu LRS, Uputa za izradu LRS te Obrasca LRS – kontinuirane konzultacije sa LAG-ovima

	potpori LmH te suradnji sa Upravom ribarstva Ministarstva poljoprivrede, sve inicijative su prihvatljive čime je po prvi puta otvorena primjena CLLD-a u ribarstvu na cijelom prostoru Republike Hrvatske. Broj prijavljenih inicijativa na pripremnu potporu bio je 23 (povećanje za 9 novih FLAG-ova u RH). LRSR su predane nadležnom tijelu na odobrenje do kraja listopada i sve su odobrene za provedbu Mjere CLLD u okviru PRA 2021.-2027. od strane Uprave ribarstva, u studenom 2023. Isto tako, paralelno su se intenzivirale konzultacijske aktivnosti LmH u ruralnom razvoju (SP ZPP) sa nadležnom Upravom za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju (UT SP ZPP). Aktivnosti LmH su bile izuzetno brojne i na tjednoj/dnevnoj bazi kako sa LAG-ovima tako i sa nadležnim tijelima. LmH je u suradnji sa UT intenzivno pripremala finalne Upute za izradu LRS i LAG intervencija kao i Obrazac za izradu LRS koji su završeni i službeno objavljeni u ovom razdoblju te je otvoren i natječaj za odabir LAG-ova za novo programsko razdoblje. Natječaj i finalni Obrazac kao i Upute za izradu LRS detaljno su se raspravili sa LAG-ovima na radionici za LAG-ove održanoj u organizaciji LmH u suradnji sa MP, Agencijom i dr. u Bjelovaru, 24.-26.07., pod nazivom „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Natječaj za odabir LAG-ova za razdoblje 2023.-2027.“ (povezano sa SC2). 56 LRS predano je nadležnom tijelu na odobrenje do kraja rujna 2023. Završetak postupka odobrenja LRS i konzultacije za pripremu LAG natječaja raspravile su se na radionici za LAG-ove održanoj u organizaciji LmH u suradnji sa MP, Agencijom i dr. u Omišu, 13.-15. studenog 2023., pod nazivom: „Odabir LAG-ova za razdoblje 2023.-2027. i pripreme za provedbu LAG natječaja“. (povezano sa SC2). Nakon provedbe konzultacijskih postupaka poboljšanja kvalitete samih dokumenata LRS (2 kruga konzultacija i korekcija), u studenom je provedena i završna administrativna kontrola svih 56 LAG-ova (+2 u odnosu na prošlo programsko razdoblje) te su svi odobreni 14.12.2023. Za provedbu LRS LAG-ova 2023.-2027. dodijeljeno je 102,9 miijuna Eura (EPFRR/RH) 1.2 U svrhu što kvalitetnijeg postupka odabira LAG-ova za novo programsko razdoblje te kvalitetnu pripremu kriterija odabira te dodjelu sredstava za rad LAG-ova i provedbu LRS, LmH je pružala stručnu potporu Tematskoj radnog grupi (TRG) LEADER koja djeluje u okviru Nacionalne ruralne mreže PRR. LmH je sudjelovala na konzultacijskim sastancima uske stručne radne skupine koju su činili predstavnici LmH, IRMO, PMF-a i MP-a, za pripremu prijedloga kriterija a koji su se proveli 24.02., 02.03. te 15.03. i 20.03. (za uvrštenje u formu Pravilnika za LEADER) u Zagrebu. LmH je sudjelovala i u drugoj konzultacijskoj radionici TRG LEADER održanoj u Ministarstvu poljoprivrede u Zagrebu, 03.03. u Ministarstvu poljoprivrede. Za potrebe provedbe stručne potpore LmH je provela detaljnu analizu pripreme LEADER/CLLD-a i uvjeta prihvatljivosti te kriterija odabira iz drugih zemalja članica EU. 1.3 U svrhu jačanja uloge LEADER/CLLD-a u implementaciji koncepta Pametnih sela, od 20.-23.02. u Šibeniku, LmH je organizirala drugu nacionalnu radionicu za LAG-ove na temu: „Uloga LEADER-a u razvoju koncepta Pametnih sela i priprema lokalnih razvojnih strategija za novo programsko razdoblje – u okviru Smart City Summit 2023.“ 30. 03. LmH je, na poziv Nacionalne ruralne mreže Estonije, sudjelovala u radionici Smart villages (Pametna sela) „Slovenian experience and vision“. LmH je sudjelovala u konferenciji „Pametni gradovi – prilika za suradnju i jačanje regionalne konkurentnosti“ u organizaciji Udruge gradova RH održanoj 20.01.2023. U Moščenićkoj Dragi, 25.-27.05., LmH je organizirala nacionalnu stručnu konferenciju INSPIRA LEADER 2, te ju spojila i sa radionicom LmH sa MP za LAG-ove. Također, u ovom razdoblju LmH je sudjelovala u daljnjem radu projekta Smart Rural	Regulatorni okvir za pripremnu potporu CLLD-a u okviru PRA Finalizacija Uputa za izradu LRS sa pripadajućim intervencijama te Obrasca za izradu LRS - u konzultacijama sa LAG-ovima 24.-26.07.2023. u Bjelovaru, 4. nacionalna radionica LmH nacionalna radionica LmH za programiranje LEADER-a (u suradnji sa MP i dr.) 27.11.2023. odobrenje 23 LRSR/FLAG-ova za provedbu CLLD-a u okviru PRA 2021.-2027. 13.-15.11.2023. u Omišu, 5. nacionalna radionica LmH nacionalna radionica LmH za programiranje LEADER-a (u suradnji sa MP i dr.) 14.12.2023. odobrenje 56 LRS/LAG-ova za provedbu LEADER-a u okviru SP ZPP 2023.-2027. Stručna potpora LmH TRS LEADER NRM MP za kriterije odabira LAG-ova te MP i PMF (4 konzultacijska sastanka – 24.02., 02.03., 15.03., 20.03.2023) i 1 radionica TRG LEADER NRM MP (03.03.2023., Zagreb)

	27 sudjelovanjem na 3 međunarodne radionice koje su ujedno bile i međunarodne Policy konzultacije za jačanje kapaciteta za provedbu koncepta Pametnih sela. 11.-12.05. na konzultacijama pod nazivom: „1st Meeting of the European Smart Villages Pilot Observatory Advancing Smart Village strategies and Supporting Renewable Energy Communities“ (Graz, Austrija, on-line) te 28.06. pod nazivom: „Supporting Smart Villages through LEADER“ (on-line) te 27.-28.11. na „2nd Meeting of the European Smart Villages Pilot Observatory „ (Prag, Češka). U svrhu jačanja uloge LEADER/CLLD-a u implementaciji koncepta Pametnih sela, u Bjelovaru, na gore navedenoj radionici za LAG-ove u suradnji sa MP zasebno istaknula doprinos LEADER-a u okviru izrade LRS. Također sve aktivnosti u okviru RECAH projekta (energetska učinkovitost i obnovljivi izvore energije u lokalnim zajednicama) ali i odobrenog Interreg Med projekta, ujedno su aktivnosti vezane za jačanje kapaciteta za doprinos konceptu implementacije Pametnih sela kao i jačanja otpornosti i samoodrživosti lokalnih zajednica. (Povezano sa SC2 i SC4). 1.4 Za potrebe pripreme provedbe intervencije LEADER kao i drugih intervencija u okviru SP ZPP-a ali i analitike provedbe PRR 2014.-2020. (2022.) LmH je, kao član, sudjelovala u 1. godišnjem sastanku Evaluacijske radne skupine MP za PRR/SP ZPP koji se proveo 24.03.2023. te prihvatio Godišnji plan vrednovanja PRR za 2023. godinu. Istovremeno se provela i radionica te rasprava o metodologiji praćenja i vrednovanja ukupnog SP ZPP-a s naglaskom na LEADER, zatim na 2. sastanku Evaluacijske radne skupine MP za OPPR koji se proveo 20.04.2023. na kojem je LmH istaknula potrebu jačanja sustava monitoringa i evaluacije CLLD-a u novom programskom razdoblju posebno obzirom na dodanu vrijednost LEADER-a. U ovom izvještajnom razdoblju iznimno je važno istaknuti kako je LmH, u svrhu jačanja implementacije LEADER/CLLD-a u Republici Hrvatskoj te na EU razini, u suradnji sa Stručnom službom MP za financijsko upravljanje i kontrolu SP ZPP-a, započela jedinstven i na EU razini inovativan postupak razrade pokazatelja za praćenje i vrednovanje LEADER-a temeljem PMEF okvira EK. Posebno je potrebno istaknuti izradu cjelovitog sustava pokazatelja sa uključenim inovativnim pokazateljima za Dodanu vrijednost LEADER-a u okviru SP ZPP-a (postavljenim na horizontalan način primjene u okviru Kohezijske politike EU – u svim fondovima putem kojih se financira LEADER/CLLD). Po prvi puta na EU razini izrađen je prvi nacrt pokazatelja za dodanu vrijednost jačanja Socijalnog (društvenog kapitala), jačanje Lokalnog upravljanja te jasan prikaz doprinosa Poboljšanja učinaka politike. Konzultacijski procesi sa stručnjacima MP iz nadležnog odjela UT SP ZPP MP-a provodili su se posebno tijekom svibnja. Važno je također istaknuti kako je priprema pokazatelja za intervenciju LEADER u okviru SP ZPP-a bila ključna i za pripremu Pravilnika te ažuriranje Uputa za izradu LRS kao i samog Obrasca LRS. Tijekom ovog razdoblja, LmH je od strane MP postala član nove Evaluacijske radne skupine za SP ZPP 2023.-2027. UO LmH odlučio je nastaviti kontinuitet rada stručnjaka (glavnog tajnika) te imenovao novog zamjenika (novog dopredsjednika LmH). 05.07. LmH je sudjelovala u sastanku sa Stručnom službom MP za financijsko upravljanje i kontrolu SP ZPP-a vezano za kreiranje Sustava monitoringa/godišnjeg izvješća za LEADER te, kao član Evaluacijske radne skupine za SP ZPP, 14.07. na radionici za praćenje i evaluaciju SP ZPP-a 2023.-2027. u Zagrebu. Važno je istaknuti kako je nacrt sustava monitoringa i evaluacije ujedno predstavljen na radionici za LAG-ove u Bjelovaru te dostavljen LAG-ovima kao potpora u pripremi LRS. Isto tako, ugrađen je u nacrt Evaluacijskog plana SP ZPP-a koji se pripremao u ovom izvještajnom	2 radionice/konferencije LmH za LAG-ove – Pametna sela (20.-23.02.2023, Šibenik, INSPIRA LEADER 2, 25.-27.05.2023., Moščenička Draga) 1 nacionalna (20.01.) i 4 međunarodne radionice – Pametna sela/LEADER (30.03., 11.-12.05., 28.06., 27.-28.11.2023.) 2 sastanka Evaluacijske RS PRR (24.03., 20.04.) LmH postala član Evaluacijske RS za SP ZPP RH 2023.-2027. 1 radionica Evaluacijske RS SP ZPP (14.07., Zagreb) Izrađen jedinstven nacrt sustava monitoringa provedbe LRS i rada LAG-ova u okviru SP ZPP, sa prvim sustavom pokazatelja za kontinuiran monitoring dodane vrijednosti LEADER/CLLD-a (na horizontalnoj razini – za F/LAG-ove) 13.-15.12.2023. u Tuhelju održana 7. nacionalna radionica LmH za LAG-ove LmH postala član Odbora za praćenje SP ZPP-a RH 2023.-2027. (1. konstituirajuća sjednica

	razdoblju. Važno je istaknuti kako se nacrt sustava monitoringa i evaluacije raspravljao sa LAG-ovima na radionici LmH u suradnji sa MP održanoj u Omišu te na radionici LmH za LAG-ove održanoj u Tuheljskim toplicama od 13.-15. prosinca 2023. Ovaj sustav ugrađen je u Evaluacijski plan SP ZPP-a koji se finalizirao u ovom izvještajnom razdoblju. Plan monitoringa i evaluacije dodane vrijednosti LEADER-a napravljen je po horizontalnim načelima smjernica za dodanu vrijednost LEADER/CLLD-a i primjenjiv u svim ESIF koji financiraju LEADER/CLLD na EU razini. Isti će, po njegovoj finalizaciji, u narednom razdoblju (2024.), biti dostavljen Upravi ribarstva u MP za primjenu za CLLD u okviru PRA kao i drugim zemljama članicama EU. Ovaj alat povijesni je i najznačajniji doprinos LmH u provedbi LEADER/CLLD-a na EU razini. 1.5 Kao član Odbora za praćenje SP ZPP, u ovom izvještajnom razdoblju, LmH je kao član, sudjelovala na 1., konstituirajućoj sjednici, Odbora održanoj 08.02. u Zagrebu. LmH je svojim aktivnim sudjelovanjem značajno utjecala na demokratizaciju i provedbu decentraliziranih konzultacijskih procesa i jačanja kvalitete rada Odbora promjenom Poslovnika o radu. LmH je kao član, sudjelovala na radionici MP za članove Odbora pod nazivom: „Izravna plaćanja i IAKS mjere ruralnog razvoja u 2023. godini“, održanoj u Zagrebu, 04.04. te u konzultacijskim postupcima Odbora vezanim uz kriterije odabira za intervenciju 77.06. SP ZPP-a za LEADER (utvrđenim u prethodnim konzultacijama TRG LEADER i putem radionica sa LAG-ovima); drugim intervencijama kao i u konzultacijama vezanim za Godišnje izvješće provedbe PRR 2014.-20. (2022.) za proteklu kalendarsku godinu. Važno je istaknuti kako je na zagovaranje i intervenciju LmH, rad Odbora za praćenje kvalitativno poboljšan i dodatno je naglasio potrebu provedbe konzultacijskih postupaka sa dionicima koje članovi Odbora predstavljaju u radu, kako bi se izjašnjavanje provodilo sukladno očitovanjima širokog kruga razvojnih dionika. LmH je svojim aktivnim sudjelovanjem značajno utjecala na demokratizaciju i provedbu decentraliziranih konzultacijskih procesa i jačanja kvalitete rada Odbora i promjenom i izjava o nepristranosti i povjerljivosti. LmH je, u ovom razdoblju, sudjelovala u sastanku (06.10.) i konferenciji (12.-15.10.) u organizaciji Ministarstva poljoprivrede: „Misija OECD-ovog Odbora za poljoprivredu u sklopu pristupanja RH OECD-u“ u Zagrebu. 19.12.2023. LmH je sudjelovala na 12. sjednici OzP za PRR održanoj u Zagrebu. 1.6. LmH je postala član Upravnog odbora Nacionalne mreže ZPP-a (podpredsjednik Mario Polić) kao predstavnik svih udruga u poljoprivredi i ruralnom razvoju, članova Nacionalne mreže. LmH je 18.09. sudjelovala u prvom sastanku Upravnog odbora NM ZPP na kojoj se donosio Poslovnih rada te Akcijski plan za 2023. 1.7. LmH je i u ovom razdoblju nastavila intenzivnu suradnju sa Odborom za poljoprivredu Hrvatskog sabora te sudjelovala u međunarodnoj međuparlamentarnoj konferenciji „CroAgro“ održanoj 25.09. u Zagrebu. 1.8. LmH je, kao predstavnik svih LAG-ova i FLAG-ova RH, od strane Savjeta za razvoj civilnog društva pri Vladinom uredu za udruge sudjelovala u procesu vrednovanja konzultacijskih postupaka i rada Radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021. – 2027. te 23.05. u Zagrebu, sudjelovala u konferenciji MRRFEU pod nazivom "Programi Unije 2021. – 2027. – Mogućnosti financiranja i sinergija s programima Kohezijske politike", kao i u daljnjim policy konzultacijama koje provodi ECOLISE pod nazivom: „Insights into ECOLISE's policy flagship project: Communities and the European Green Deal - and how you can contribute“ održanim 20.04.,	05.02., Zagreb; 02. sjednica) i nastavlja djelovanje u Odboru za praćenje PRR RH 2014.-2020. (2022.) 1 radionica OzP SP ZPP (04.04., Zagreb) Konferencija MP – OECD (sastanak 06.10., 12.-15.20.2023., Zagreb) LmH postala članom UO NM ZPP-a MP (kao predstavnik udruga u poljoprivredi/ruralnom razvoju, članova NM ZPP) 1 sastanak UO NM ZPP (18.09.2023., Zagreb) 1 međuparlamentarna konferencija Odbora za poljoprivredu Hrvatskog sabora (25.09.2023., Zagreb) 1 nacionalna konferencija MRRFEU – ESIF/Kohezijska politika 2021.-2027. (23.05.2023., Zagreb) 2 međunarodne policy radionice CLLD/Zeleni plan (20.04., 07.11., 04.12.2023.) 1 međunarodna policy radionica EU CAP mreže o više-izvorskom financiranju CLLD-a (18.-19.10.2023., Ljubljana)

	07.11.2023. te 04.12.2023. 1.9. U ovom razdoblju LmH je sudjelovala, kao stručni predstavnik LEADER/CLLD-a u RH, zajedno sa predstavnicima MP RH, na međunarodnoj radionici EU CAP Mreže (EU CAP Network) održanoj u Ljubljani, 18.-19.10.2023. na temu: „LEADER i višeizvorski CLLD (LEADER and multi-funded CLLD". LmH je sudjelovala, kao stručni predstavnik LEADER/CLLD-a u RH na međunarodnoj konferenciji u organizaciji ELARD-a i EU parlamenta o budućnosti LEADER/CLLD-a u novom programskom razdoblju održanoj 18.-19.12.2023. u Bruxelles-u. Aktivnosti u okviru ovog SC-a ključno su povezane sa SC 2 i 4 posebno u dijelu vezanom ekonomsku otpornost lokalnih zajednica te klimatske ciljeve i EE/OIE.	1 međunarodni kongres ELARD-a i EU parlamenta (18.-19.12.2023., Bruxelles)
	U okviru grupa aktivnosti za postizanje Strateškog cilja 2: Praćenje, vrednovanje i jačanje kapaciteta F/LAG-ova, provedene su slijedeće aktivnosti: 2.1 Tijekom 2023., do kraja veljače, u suradnji APPRRR, provedena je analiza uspješnosti provedbe podmjere 19.2 koja je ujedno bila i temelj za kreiranje prijedloga kriterija odabira LAG-ova za novo programsko razdoblje i za potrebe rada TRG LEADER. Do 13.03.2023., u suradnji sa APPRRR, provedena je ukupna analiza implementacije mjere 19, podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 u okviru Programa ruralnog razvoja (PRR) 2014.-2020. (2022.). LAG-ovi su objavili 396 natječaja u vrijednosti 88,9 milijuna EUR (118% alociranih sredstva za provedbu projekata, uključujući „prijelazna" sredstva). Od strane LAG-ova odabrano je i proslijeđeno u APPRRR 3723 projekta u iznosu 72,8 milijuna EUR (95,69% alociranih sredstva za provedbu projekata, uključujući „prijelazna" sredstva). APPRRR je odobrila/ugovorila 3331 projekt u vrijednosti 65,9 milijuna EUR (86,61% alociranih sredstva za provedbu projekata, uključujući „prijelazna" sredstva) te je krajnjim korisnicima isplaćeno 42,01 milijuna EUR (55,22% alociranih sredstva za provedbu projekata uključujući „prijelazna" sredstva). Kroz provedbu projekata koji su odabrani na LAG natječajima planira se stvaranje 210 radnih mjesta. Za pripremu i provedbu projekata suradnje (TO 19.3.1. i TO 19.3.2.) LAG-ovima je do sada odobreno 24 projekta u vrijednosti 1,7 milijuna EUR, a isplaćeno je 0,82 milijuna EUR, (23,06% sredstava koja su predviđena za pripremu i provedbu projekata suradnje uključujući „prijelazna" sredstva). Za tekuće troškove i animaciju (TO 19.4.1.) LAG-ovima je isplaćeno 15,9 milijuna EUR (84,99% sredstava koji su predviđeni za tekuće troškove i animaciju uključujući „prijelazna" sredstva). Analiza je prezentirana LAG-ovima RH u okviru nacionalne radionice koju je provelo MP u suradnji sa LMH u Korčuli, od 29.-31.03.2023. Isto tako, tijekom izvještajnog razdoblja, proveden je monitoring implementacije CLLD-a u okviru OPPR 2014.-2020. Važno je istaknuti kako su, do 30.09. 2023., odobreni FLAG-ovi RH od 22,9 mil. Eur koji su im dodijeljeni za provedbu LRSR odobrili 380 projekata i iskoristili više od 20,4 mil. Eur. Do 30.09. isplaćeno je od strane UR MP 5,33 mil Eur odnosno 22,3%. Provedba programa je još u tijeku i očekivana je potpuna implementacija LRSR do početka slijedeće godine. 2.2 Aktivnosti za jačanje kapaciteta F/LAG-ova, tijekom ovog izvještajnog razdoblja bile su, vrlo intenzivne radi aktivnosti pripreme LRS LAG-ova te LRSR FLAG-ova za novo programsko razdoblje, kao i završetka provedbe LEADER/CLLD-a za programsko razdoblje 2014.-2020. (2022.): – 26.01.2023. u Hrvatskoj Kostajnici, LmH je održala 1. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Una – 31.01.2023. u Zagrebu, u suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, LmH je održala prvu ovogodišnju nacionalnu radionicu za jačanje kapaciteta LAG-ova na temu: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023.	2 analitike/monitoringa provedbe LEADER-a u okviru PRR 2014.-20. (22.), CLLD-a u okviru OPPR 2014.-20. 7 nacionalnih radionica LmH za LAG-ove (21.01., Zagreb; 20.-13.02., Šibenik; 29.-31.03., Korčula; 23.-27.05., Moščenička Draga; 24.-26.07., Bjelovar; 13.-15.11. Omiš; 13.-15.12., Tuhelj)

	- 2027., Pravilnik za provedbu intervencije 77.06 i LEADER operativna pravila“ – 16.02.2023. u Đurđevcu, LmH je održala 2. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Podravina – 17.02.2023. u Virovitici u okviru programa Viroexpo, LmH je održala 3. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Virovitički prsten pod nazivom: „Intervencije Lokalne razvojne strategije LAG-a „Virovitički prsten“ za razdoblje 2023.-2027. i praćenje provedbe“ – 20.-23.02.2023. u Šibeniku, u okviru mart City Summit konferencije, LmH je LmH je organizirala 2. nacionalnu radionicu za LAG-ove na temu: „Uloga LEADER-a u razvoju koncepta Pametnih sela i priprema lokalnih razvojnih strategija za novo programsko razdoblje“ – 27.02.2023. u Slatini, LmH je održala 4. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Marinianis – 27.-28.02.2023. u Crncu i Mikleušu, LmH je održala 5. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Papuk – 28.02.2023. u Oriovcu, LmH je održala 6. ovogodišnju regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Posavina – 29.03.2023. u Stonu, u suradnji sa IRMO, LmH je održala 7. regionalnu radionicu o pripremi LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Pet – 29.-31.03.2023. u Korčuli, u LAG-u 5, u suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, LmH je održala treću ovogodišnju nacionalnu radionicu za jačanje kapaciteta LAG-ova na temu: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Pravilnik za provedbu intervencije 77.06 i LEADER operativna pravila“ – 11.04.2023. te 11.05.2023. u Čakovcu, u suorganizaciji LAG-a Međimurski doli i bregi, LmH je provela 8. i 9. regionalnu radionicu koja je ujedno bila i fokus grupa nekoliko LAG-ova, vezano za Upute za izradu LRS te izradu Pravilnika kao i pripreme LRS LAG-ova za novo programsko razdoblje 2023.-2027. – 16.06.2023. u Požegi, LmH je održala 10. regionalnu radionicu o intervenciji LEADER u okviru SP ZPP-a te prirpemi LRS za lokalne razvojne dionike područja LAG-a Barun Trenk – 23.-27.05.2023. u Moščeničkoj Dragi, u suradnji Ministarstvom poljoprivrede i drugima, LmH je provela 4. ovogodišnju nacionalnu radionicu za LAG-ove pod nazivom: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Pravilnik za provedbu intervencije 77.06 i uputa za izradu LRS i LAG intervencija 2023.-2027.“, kao i stručnu konferenciju INSPIRA LEADER 2, pod pokroviteljstvom Ministarstva poljoprivrede, koja je bila posvećena inovacijama u ruralnim područjima vezanim uz 17 ciljeva održivog razvoja te digitalizaciji i razvoju koncepta Pametnih sela. – 24.-26.07.2023. u Bjelovaru, u suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i drugima, LmH je provela 5. ovogodišnju nacionalnu radionicu za LAG-ove pod nazivom: „Izrada LRS LAG-ova za razdoblje 2023. - 2027., Natječaj za odabir LAG-ova za razdoblje 2023.-2027.“ – 19.09.2023. u Karlovcu, LmH je sudjelovala na 11. regionalnoj radionici o CLLD-u u ribarstvu u okviru PRA 2021.-2027. te pripremi LRSR za lokalne razvojne dionike područja FLAG-a 4 rijeke. – 13.-15.11.2023. u Omišu, u suradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i drugima, LmH je provela 6. ovogodišnju nacionalnu radionicu za LAG-ove pod nazivom: „Odabir LAG-ova za razdoblje 2023.-2027. i pripreme za provedbu LAG natječaja“	11 regionalnih radionica za F/LAG-ove (16,02., Đurđevac; 17.02., Virovitica; 27.02., Slatina; 27.-28.02., Mikeluš, Crnac; 28.02., Oriovac; 29.03., Ston; 11.04., 11.05., Čakovec; 16.06., Požega; 19.09., Karlovac)

	– 13.-15.12.2023. u Tuhelju, LmH je provela 7. stručnu radionicu za LAG-ove pod nazivom: „Logika intervencije LEADER/CLLD-a i dodana vrijednost“ 2.3 Tijekom ovog razdoblja izrađena je on-line komunikacijska platforma za članove LmH, dok je on-line alat za monitoring provedbe LRSR FLAG-ova RH, otvorenog tipa, u Google drive-u koji koriste po potrebi. 2.4 Za daljnje jačanje kapaciteta, LmH kontinuirano sudjeluje u serijama radionica/seminarima NUI Galway Rural Studies Centre u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede Irske na teme jačanja kapaciteta dionika za razvoj ruralnih područja EU pod nazivom „Rural voices“. U ovom razdoblju LmH je sudjelovala na 10.-17. seminaru (31.01., 28.02., 30.03., 13.04., 31.05., 23.06., 27.09. te 25.10.2023.). LmH nastavlja suradnju sa Nacionalnom ruralnom mrežom Irske (NRNI) te kontinuirano sudjeluje u tjednim radionicama za jačanje kapaciteta dionika u ruralnom razvoju, te radionicama na temu održivog razvoja ruralnih područja i poljoprivrede, u razdoblju od siječnja do studenog LmH je sudjelovala u 47 radionica (06., 13., 20. i 27. siječnja; 03., 10., 17. i 24. veljače te 03., 10., 16., 24. i 31. ožujka 2023.; 07., 14., 21., 28. travnja; 05., 12., 19. i 26. svibnja te 02., 09., 16., 23. i 30. lipnja 2023.; 07., 14., 21. i 28. srpnja, 04., 11., 18. i 15. kolovoza te 01., 08., 15., 22. i 29. rujna te 06., 13., 20., 27. listopada i 03., 10., 17. i 24. studenog te 01.,08.,15. i 22.prosinca). LmH je jačala kapacitete sudjelovanjem u 4 radionice UN-a na temu Women Empowernment Principles: „Gender Equality & Equity: Laws working for women in business“ održanom 11.01. te „Gender equality & equity: Laws working for women in business confirmation“ održanom 25.01.2023., te na temu Women Empowernment Principles: „Engagement towards Gender Parity- Net of Power“ održanom 16.05. te UNEP/MAP pod nazivom: „Gender and MCPAs (Marine and Coastal Protected Areas)“ održanom 26.06.2023. LmH je 08.03. sudjelovala na konferenciji na temu: Women in the agri-food industry - How cross gender collaboration impacts a successful transformation of the sector“ u organizaciji Euroactiva (EU/EK). 26.10. LmH je sudjelovala u radionici UN-a o Ciljevima održivog razvoja (SDG) vezano uz razvoj malih otočnih zajednica. LmH nastavlja suradnju sa LD Network vezano uz jačanje kapaciteta za provedbu LEADER/CLLD-a te je sukladno tome sudjelovala na konzultacijama i radionici na temu: Capacity building for Community Led Local Development, koja je održana 14.02.2023. LmH se 21.05. pridružila Innovating Communities eventu u organizaciji Gabriel O’Connell (Monaghan Integrated Development) u kojem su LAG-ovi Irske predstavljali primjere dobre prakse potpora razvoju inovativnih zajednica. LmH je 19.01. sudjelovala u događanju za Interregional Innovation Investments (I3) Instrument - Strand 2b Capacity Building in Less Developed Regions (LDR) u organizaciji DG Mare te European Innovation Council and SMEs Executive Agency (EISMEA) LmH je 12.07. sudjelovala u međunarodnoj radionici Wethink mreže EK na temu „Sustainability and Digitalization in Public Infrastructure Procurement“. 09.-12.10., on-line, LmH je sudjelovala na brojnim radionicama vezanim uz održiv razvoj lokalnih područja u okviru Europskog tjedna regija. LmH je 12.06. aktivno sudjelovala u raspravi ESGO (EU) o ulozi mladih u razvoju ruralnih područja. LmH je sudjelovala u pripremnoj radionici održanoj 07.11. za provedbu EUSEW 2024 (EU tjedan održive energije 2024.). LmH se 10.01.2023. pridružila okruglom stolu odnosno raspravi na temu Udruge i inflacija koji se proveo s ciljem izdvajanja najvećih i najčešćih izazova kojih se pribojavamo ili koji već opterećuju civilno društvo vezano uz inflaciju, kako bi OCD-i mogli uniformirano, strukturirano i elaborirano nastupati prema institucijama, donatorima i u javnosti; u organizaciji Centra za mirovne studije, Gonga, Kuće ljudskih prava Zagreb i dr. LmH je u svrhu jačanja kapaciteta organizacije u ovom razdoblju sudjelovala i u radionici NGO Akademije: predavanje „The	1 on-line komunikacijska platforma za članove LmH 1 on-line monitoring alat za provedbu LRSR 8 međunarodnih seminara o održivom ruralnom razvoju - Galway University, MP Irske (31.01.,28.02., 30.03., 13.04., 31.05., 23.06., 27.09., 25.10.; on-line) 51 međunarodna radionica o razvoju poljoprivrede i ruralnih područja (NRN Irske, on-line) 4 međunarodne radionice o rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena u razvoju poduzetništva, poljoprivredi te u zaštićenim morskim/obalnim područjima (UN/UNEP i Euroactiv; 11. i 25.01., 08.03.,16.05., 26.06., on-line) 1 međunarodna radionica UN-a – SDG/mali otoci (26.10., on-line) 5 međunarodnih radionica (14.02., 19.01., 21.05., 12.06.,12.07. 07.11.; on-line) i 3 međunarodne konferencije (09.-12.10.; on-

	dark side of accountability and impact measurement“ održanoj 23.05.2023. LmH je 02.03. sudjelovala u radionici Udruge gradova vezanoj za raspravu o mogućnostima bespovratnih potpora za javni sektor u okviru VFO 2021-27, a radi praćenja demarkacija povezanih sa provedbom intervencije LEADER te 19.07. na radionici Udruge gradova, Urbact-a, nacionalne kontakt točke o Novom europskom Bauhausu. LmH kontinuirano provodi suradnju sa Udrugom gradova na jačanju kapaciteta lokalnih razvojnih dionika te sudjelovala u radionicama: „Uključivanje u Nacionalnu infrastrukturu prostornih podataka (NIPP)“ te „Kreativni gradovi Hrvatske“ održanim 14. te 28. lipnja. LmH je 03.03. sudjelovala u radionici u organizaciji HGK pod nazivom: „Imamo li snage za „održivi“ i „regenerativni“ turizam? - Uloga lokalne zajednice i izbor postojećih resursa za razvoj održivog i regenerativnog turizma“ budući je tema razvoja turizma jedna od ključnih tema LEADER/CLLD-a za novo programsko razdoblje. 28.03.2023. na radionici Udruge Biom na temu: Morski otpad - kako popratiti i suzbiti opasnost koja pluta našim morima. LmH je sudjelovala u LIFE i Obzor info danima kako bi jačala kapacitete organizacije, izvješćivala te motivirala svoje članstvo u daljnjem sudjelovanju u ovim programima (16.-17.05., 24.05.). LmH je sudjelovala na međunarodnoj konferenciji „Zajedno na putu zelene tranzicije“ održane u Korčuli 12.10. te 17.-18.10. na Interreg konferenciji Italija-RH održanoj u „Growing together creating synergies“ održanoj u Zadru. LmH je u ovom izvještajnom razdoblju sudjelovala, uz već navedeno, u brojnim konferencijama na nacionalnoj razini. Sudjelovala je na najvećem nacionalnom inovacijskom sajmu „Agro-Arca“ određenim u Prelogu, 12.-14.05. te na LEAP summitu u Zagrebu (18.-19.05.) usmjerenim na održivi razvoj i ekologiju, na projekte i poduzeća koja rade pozitivan utjecaj u zajednici te na nove tehnologije i poduzetništvo. 12.05. u Šibeniku, sudjelovala na završnoj konferenciji Innovamare projekta gdje su prezentirani digitalni inovacijski hub te živi laboratorij za Jadransko more. 30.05. sudjelovala je u događanju Kluba članova Selo te prezentaciji i raspravi pod nazivom: „Ethical and Responsible Tourism: Managing Sustainability in Local Tourism Destinations“ koja objašnjava metode i prakse koje se koriste za upravljanje utjecajem turizma na okoliš, na lokalne zajednice i destinacije, posebno s naglaskom na posljedice COVID-19 i utjecaj krize u Ukrajini na turizam. LmH je kao stručnjak pozvana od strane Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja na konferenciju „Analitička podloga za izradu Krajobrazne osnove RH, Metodološka osnova“ održanoj 05.07. u Zagrebu. LmH je 16.11. u Zagrebu, sudjelovala u konferenciji posvećenoj 20 godina djelovanja NZRCD. 08.12. LmH je sudjelovala u radionici Udruge gradova na temu izvora financiranja klimatskih projekata. Potrebno je istaknuti sudjelovanje LmH u stručnom skupu ECOVAST-a održanom u Sisku 13.-14.10. gdje je LmH održala stručno predavanje na temu provedbe LEADER/CLLD-a u RH i njegova utjecaja na lokalni razvoj. 2.5 Tehnička potpora odobrenim Lokalnim akcijskih grupama i inicijativama provodila se putem e-maila, on-line konzultacija te telefonom, iznimno intenzivno u ovom razdoblju radi jačanja provedbe njihovih natječaja te uključivanja APPRRR- u tehničke analize, posebno finalizacije natječaja u okviru LRS. 2.6 Mrežna stranica stranica LmH (http://lmh.hr/) stalno se ažurira ključnim informacijama o radu organizacije od edukacijskih materijala do svih drugih aktivnosti vezanih za suradnju i zagovaranje jačanja LEADER-CLLD pristupa kao i izvješćivanje o njegovoj provedbi Aktivnosti u okviru ovog SC-a ključno su povezane sa drugim SC-ima posebno sa SC4. **U okviru grupa aktivnosti za postizanje Strateškog cilja 3: Međunarodno djelovanje u svrhu razvoja LEADER-CLLD metodologije, provedene su slijedeće aktivnosti:**	line;12.10., Korčula, 17.-18.10., Zadar) vezane za jačanje kapaciteta u provedbi CLLD-a i inovativnom pristupu integriranom lokalnom razvoju te potpori razvoju mladih 1 nacionalni okrugli stol i 1 radionica za jačanje kapaciteta udruga u financijskom poslovanju (10.01., 23.05.; Zagreb) 7 radionica za jačanje kapaciteta organizacije u provedbi integriranog lokalnog razvoja i zaštite morskih resursa (02.03., 03.03., 28.03., 14.06., 28.06, 16.-17.05., 24.05.) 7 stručnih konferencija/skupova (12.-14.05. Prelog, 12.05., Šibenik; 18.-19.05.; Zagreb; 30.05., Zagreb; 05.07.; Zagreb; 12.10., Korčula; 13.-14.10., Sisak: 16.11., Zagreb)

	EU CAP Network (EK): 06.10.2022. LmH je sudjelovala na međunarodnoj radionici EU CAP Mreže (EU CAP Network) održanoj u Ljubljani, 18.-19.10.2023. na temu: „LEADER i višeizvorski CLLD (LEADER and multi-funded CLLD“.	1 međunarodna radionica EU CAP mreže za više-izvorsko financiranje CLLD-a
	Evaluation Help Desk (EHD) CAP: Tijekom travnja LmH je izabrana za člana (glavni tajnik- nacionalni stručnjak) međunarodne Tematske radne grupe za „Evaluaciju Dodane vrijednosti LEADER-a“. European Help Deska (tehničke pomoći EK za monitoring i evaluaciju ZPP-a). 31.05. održan je 1. međunarodni sastanak radne grupe s ciljem izrade uputa za praćenje i vrednovanje dodane vrijednosti LEADER-a u okviru SP ZPP-a 2023.-2027. Temeljem rasprava i materijala sa navedenog sastanka, LmH je nastavila detaljnu suradnju sa MP, vezano za pripremu istih, što će biti ujedno doprinos Republike Hrvatske izradi Uputa na međunarodnoj razini, za sve zemlje članice. Nakon usuglašavanja na nacionalnoj razini (unutar MP-LmH), isti će se, kao jedinstven nacionalni primjer, dostaviti EK. 2. sastanak tematske radne grupe za „Evaluaciju Dodane vrijednosti LEADER-a“ održan je 13.09.2023. dok je 3. sastanak održan 23.10. Temeljem rasprava i materijala sa navedenog sastanka, LmH je nastavila detaljnu suradnju sa MP, vezano za pripremu sustava monitoringa i evaluacije dodane vrijednosti LEADER-a. Detaljnije navedeno u SC1. Vezano za pripremu novih EU Smjernica za vrednovanje dodane vrijednosti LEADER-a u Luxemburgu, 23.-24.11. na kojem u UT/Agencije za plaćanja te predstavnici lokalnih akcijskih grupa raspravljali o unaprijeđenju vrednovanja LEADER/CLLD-a s posebnim naglaskom na dodanu vrijednost. Više na: https://eu-cap-network.ec.europa.eu/support/evaluation_en	4 međunarodne radionice EHD-a za izradu Smjernica za evaluaciju dodane vrijednosti LEADER/CLLD-a
	ELARD (EU): U ovom razdoblju provodila se intenzivna izravna komunikacija sa članovima ELARD-a vezano uz prikupljanje i analizu dokumentacije i iskustava u programiranju/provedbi LEADER/CLLD-a na EU razini, za potrebe pripreme LEADER/CLLD-a za novo razdoblje 2021.-2027. Posebno je intenzivna komunikacija bila vezana uz uvjete prihvatljivosti LAG-ova kao i kriterije odabira LAG-ova za novo programsko razdoblje te primjenu pojednostavljenih troškova i alokacija za LEADER. 14.03. i 09.11. LmH je sudjelovala u radu godišnje Skupštine ELARD-a gdje je odlučeno, u dogovoru sa Hmrr, kako će, ujedno, isključivi predstavnik LAG-ova RH biti LmH (budući se izmjenama Statuta omogućuje samo 1 redovan član organizacije po državi članici). 23.06. LmH je sudjelovala u sastanku ELARD-a vezano za pripremu izmjena Statuta te 26.-27.09. za planiranje daljnjeg rada organizacije i 27.11. na koordinacijskom sastanku vezano za pripremu međunarodnog LEADER kongresa koji je održan u Bruxelles-u 18.-19. prosinca 2023. Komunikacija je bila intenzivna i vezano uz RECAH projekt u kojem je LmH vanjski nacionalni stručnjak kojeg, kako je prethodno ELARD angažira po potrebi projekta. Više o projektu: Rural Energy Community Advisory Hub (RECAH) inicijativa je u ime Europske komisije koja ima misiju osnaživanja razvoja energetskih aktivnosti zajednice u europskim ruralnim područjima. Ključne aktivnosti Savjetodavnog centra su potpora ruralnim zajednicama i projektima energetske tranzicije za utvrđivanje najboljih praksi, pružanje tehničke pomoći odabranim ruralnim energetskim zajednicama i pružanje mogućnosti umrežavanja lokalnim dionicima. Ruralne energetske zajednice koje će dobiti tehničku pomoć od Savjetodavnog centra služit će kao primjeri ruralnih energetskih zajednica koje bi trebale potaknuti široke, društveno uključive napore u energetskoj tranziciji u ruralnim područjima. Savjetodavno središte radit će u tandemu s mrežom EU Covenant of Mayors, Europskom mrežom za ruralni razvoj i inicijativom EU Energy Communities Repository. Tehnička pomoć u obliku stručne podrške pomoći će u poboljšanju razvoja i provedbe	2 skupštine ELARD-a 3 operativna sastanka za izmjene Statuta, plan rada i pripremu LEADER kongresa u Bruxelles-u u prosincu 2023. 1 međunarodna konferencija ELARD-a u Bruxelles-u 18.-19. prosinca 1 izvješće za RECAH (energetska zajednica u RH) 7 radionica jačanja kapaciteta u okviru projekta RECAH (primjeri projekata dobre prakse energetskih zajednica u EU)

	projekata u različitim područjima, ovisno o potrebama svake pojedine ruralne energetske zajednice. Glavna uloga ELARD-a i nacionalnih stručnjaka (LmH nacionalni stručnjak za Hrvatsku) u projektu je angažiranje dionika na nacionalnoj i lokalnoj razini i pružanje opsežne stručnosti umrežavanja (lokalna, nacionalna, međunarodna razina), prikupljanje podataka i najbolje prakse, analiza, komunikacija i aktivnosti širenja. LmH je, u ovom razdoblju, izradila te dostavila ELARD-u, za potrebe projekta RECAH, studiju slučaja za RH – Novi otok Korčula. Rural Energy Community Advisory Hub (RECAH) inicijativa je u ime Europske komisije koja ima misiju osnaživanja razvoja energetskih aktivnosti zajednice u europskim ruralnim područjima. U ovom razdoblju LmH je sudjelovala u aktivnostima jačanja kapaciteta održanih 13.01. (trening/radionica za pripremu izvješća za projekt RECAH) te 19.07., 02.08., 30.08., 06.09., 13.09. i 10.11. vezanih uz primjere projekata te dobre prakse energetskih zadruga te primjene obnovljivih izvora energije u lokalnim zajednicama (ujedno aktivnosti u okviru SC4). Više na: https://rural-energy-community-hub.ec.europa.eu/index_en. **RURAL PACT SUPPORT OFFICE (RPSO):** U 2023. LmH (ključni ekspert-glavni tajnik) je postala nacionalna kontakt točka Ureda za potporu Ruralnom Paktu koji je projekt Europske Komisije u trajanju od 2023.-2026. godine. LmH kao nacionalni ekspert, djelovati će sukladno dodijeljenim zadaćama na provedbi stručne potpore. Nositelj RPSO je su AEIDL (European Association for Innovation in Local Development)/ Europska udruga za inovacije u lokalnom razvoju koja surađuje sa ELARD-om. Novoosnovani i Ugovoreni Ured za potporu Ruralnog pakta (RPSO) ima za cilj pružanje usluga olakšavanja i umrežavanja Ruralnog pakta i njegove zajednice. Financiran od strane Europske komisije, RPSO će provoditi aktivnosti doprinosa postizanju ambicija Ruralnog pakta. Konkretno, cilj će biti pojačati ruralne glasove i staviti ih više na politički dnevni red, omogućiti umrežavanje, suradnju i međusobno učenje kao i potaknuti dobrovoljne obveze za djelovanje i doprinos Dugoročnoj viziji ruralnih područja (LTVRA). Europska komisija povjerila je AEIDL, u suradnji sa ELARD-om, uspostavu i upravljanje Uredom za potporu Ruralnog pakta, radeći u partnerstvu sa širokim spektrom nacionalnih stručnjaka EU-a za lokalni razvoj iz svih država članica EU-a i šire (LmH je Ured za potporu Ruralnog pakta (RPSO) u Republici Hrvatskoj). RPSO je dobro opremljen za pružanje podrške prilagođene potrebama i zahtjevima zajednice Ruralnog pakta, uključujući javna tijela, nevladine organizacije, akademske i istraživačke, inovacijske organizacije, tvrtke i građane. Provodit će aktivnosti za animiranje zajednice, promovirati Pakt i njegov rad na događajima trećih strana, organizirati sastanke koordinacijske skupine Ruralnog pakta i razvijati dobre prakse za poticanje djelovanja za revitalizaciju ruralnih područja diljem Europe. Tijekom trajanja projekta biti će organizirano nekoliko događaja kako bi se zajednici Ruralnog pakta pružio fizički i virtualni prostor za susrete, razmjenu i učenje od vršnjaka. Webinari dobre prakse, Policy Laboratoriji i Policy Forum-i, na visokoj razini, ponudit će izvrsnu priliku da se iskoristi kolektivna inteligencija zajednice Ruralnog Pakta i podrži provedba Ruralne vizije. RPSO će biti odgovoran za upravljanje web stranicama i platformom Ruralnog pakta, te kanalima društvenih medija Ruralnog pakta, koji će uskoro biti pokrenuti. Također će izdavati godišnji časopis Rural Vision Magazine i mjesečni bilten za razmjenu informacija i promicanje akcija koje provodi zajednica. RPSO će djelovati kao ključna kontaktna točka za članove zajednice koji su se već obvezali poduzeti akciju, kao i za nove pojedince i organizacije koji će to željeti učiniti. RPSO pružiti će potporu svim zainteresiranima za pridruživanje zajednici Ruralnog Pakta. RPSO će nastojati izgraditi sinergije i komplementarnosti s drugim EU mrežama i inicijativama relevantnim za budući razvoj ruralnih područja, kao što su EU CAP mreža, Broadband Competence Office Support Facility (BCO-SF), Teritorijalna agenda za EU i Mehanizam za poticanje talenata, između ostalog, za postizanje	LmH nacionalna kontakt točka za Ruralni Pakt, nacionalni ekspert Ureda za potporu Ruralnom paktu (RPSO) 3 radionice jačanja kapaciteta nacionalnih eksperata RPSO 6 radionica RPSO za razvoj ruralnih područja 1 mapiranje dionika RPSO u RH i definiranje njihovih razvojnih potreba 1 studija o primjeru dobre prakse razvoja društvenog poduzetništva EU (projekt iz RH izabran za jedan od 3 najbolja primjera u EU) 1 rasprava EU Vijeća za poljoprivredu i ribarstvo o implementaciji Dugoročne vizije za razvoj ruralnih području putem SP ZPP/PRA u ovom programskom

	zajedničkog cilja: Doprinijeti snažnijim, povezanijim, naprednijim i otpornijim ruralnim područjima u Europi. U Ovom izvještajnom razdoblju LmH je sudjelovala na početnom (uvodnom sastanku) održanom 22.02. te na informativno-edukacijskim sastancima nacionalnih eksperata vezanim za pripremu potrebnih podloga i izvješća održanih 29.03., 04.04. te 20.04. LmH je u ovom razdoblju sudjelovala u radionicama jačanja kapaciteta dionika održanih 08.06., 11.05., 28.-30.06., 24.10., 30.11. te 14. i 15. 12. na različite teme vezane za održivi razvoj ruralnih područja EU i implementaciju Dugoročne vizije EU. LmH kao nacionalni ekspert, izradio je u ovom razdoblju mapiranje dionika Ruralnog pakta te proveo istraživanje njihovih razvojnih potreba. Važno je istaknuti kako je zahvaljujući determinaciji NE LmH projekt LAG-a Vallis Colapis za razvoj Društvenog poduzeća „Sirana Milka“, financiran iz ESF-a, izabran od strane RPSO i EK te prezentiran kao jedan od tri vodeća Europska primjera inspiracije razvoja društvenog poduzetništva u Europi (Fostering social entrepreneurship in rural areas through local action (europa.eu). U ovom razdoblju LmH je sudjelovala na raspravi Agriculture and Fisheries Council održanog 18.09. na temu Dugoročne vizije za ruralna područja EU kao i na međunarodnoj konferenciji na visokoj razini „Shaping the future of rural areas“ održanoj od 27.-29.09. u Siguenzi u Španjolskoj. Više na: https://rural-vision.europa.eu/rural-pact_en#the-rural-pact-support-office. Više o RPSO na: https://rural-vision.europa.eu/rural-pact_en#the-rural-pact-support-office. **FAMENET (EU)**: LmH je tijekom ovog razdoblja pružala stručnu potporu FLAG-ovima i inicijativama FLAG-ova za koordinaciju sa UT MP i programiranje za novo razdoblje. LmH je u ovom razdoblju sudjelovala u seminarima/radionicama za jačanje kapaciteta FLAG-ova održanim: 16.02., 26.04., 15.-17.05. (Vodice, RH), 05.07., 30.11. zatim na internim koordinacijskim sastancima FAMENET-a održanim: 23.01., 28.03., 25.04., 27.06., 09.-10.10. te 12.12.2023. te na sastancima radionicama sa Upravama za ribarstvo zemalja članica održanim: 07.02. i 21.03. LmH je sudjelovala u 3 *on-line coffe* sastanka sa FLAG-ovima RH održanim: 18.04., 04.07. i 19.09. te na radionici/sastanku Uprave ribarstva MP RH sa FLAG-ovima na temu pripreme za novo programsko razdoblje i natječaja za pripremnu potporu za izradu LRSR u okviru provedbe CLLD-a u PRA 2021.-2027. održane 26.06. U ovom razdoblju važno je istaknuti kako je LmH pružila potporu u organizaciji terenskog posjeta Uprave za regionalni razvoj EK (DG Regio) projektima financiranim iz OPPR u prošlom razdoblju u Hrvatskoj, proveden u lipnju, pri čemu je prihvaćen odabir poduzeća Meduza d.o.o. kao primjera dobre prakse, ujedno je te je EK odobrila izradu promotivnog video materijala o ovom poduzeću kao međunarodnog primjera dobe prakse, što je razvidna potpora LmH daljnjem gospodarskom jačanju lokalnih razvojnih dionika. U razdoblju od 08.08.-11.08. te nadalje LmH je bila organizator međunarodne produkcije video filma o primjerima dobre prakse projekata financiranih iz EMFF, o poduzeću Meduza d.o.o. iz Karlovca koji je financirala Europska Komisija. Objava istog na stranicama Europske Komisije biti će provedena u narednom izvještajnom razdoblju. Važno je istaknuti kako je to jedinstven primjer u RH izabran na EU razini. Više na: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/funding/famenet_en. U prosincu 2023. LmH je raskinula suradnju sa FAMENET-om radi metodološkog neslaganja u radu, a vezano uz nedostatak ujednačenog pristupa CLLD-u, efikasne orjentiranosti prema rezultatima kao i radi potpunog nedostatka razumijevanja značaja implementacije jasnog dokazivanja dodane vrijednosti LEADER/CLLD-a u okviru provedbe LRSR te slijednog monitoringa i evaluacije LRSR u okviru EMFAF-a/PRA za razdoblje 2021.-2027., a što je istaknuto na EU razini kao obvezujuće u provedbi LEADER/CLLD-a u ovom programskom razdoblju. Aktivnosti u okviru ovog SC-a ključno su povezane sa drugim SC-ima.	razdoblju 1 međunarodna konferencija o implementaciji Dugoročne vizije za ruralna područja 7 međunarodnih radionica za FLAG-ove/MA 6 koordinacijskih sastanaka 3 on-line coffe za FLAG-ove RH 1 radionica UR MP RH/FLAG-ovi 1 produkcija promotivnog videa o poduzeću u RH (prerada ribarskih proizvoda) kao primjera dobre prakse, financirala EK

	U okviru grupa aktivnosti za postizanje Strateškog cilja 4: Poticanje ekonomske otpornosti lokalnih zajednica, provedene su slijedeće aktivnosti: LmH je, u svrhu jačanja razvoja koncepta Pametnih sela povezanog sa obnovljivim izvorima energije u okviru LRS LAG-ova, sudjelovala u brojnim aktivnostima koje su prethodno navedene. Suradnja s lokalnom zajednicom (Duga Resa) i akademskom zajednicom (Fakultet strojarstva i brodogradnje Zagreb) za uspostavu Akcijskog plana za energetski i klimatski održivi (SECAP) razvoj u okviru Interreg Euromed projekta „LOGREENER - Composing Local Green Energy Transition“. Projekt je odobren 21. studenog od strane nadležnog tijela. Projekt je trajanju od 27 mjeseci, ukupne vrijednosti 791.856 Eur od čega je za LmH predviđeno 57.990 Eur. Provedba projekta počinje tijekom slijedeće godine. Povezano sa postizanjem ovog cilja, proveden je ESF projekt u partnerstvu „Umrežavanjem do novih kompetencija“ (UP.04.2.1.11.0088). Projekt provodi LAG Vallis Colapis u partnerstvu s Udrugom za djecu s teškoćama u razvoju Zvončići i LmH. Projekt je ugovoren u okviru poziva „Jačanje kapaciteta OCD-a za odgovaranje na potrebe lokalne zajednice“. LmH je završila i aplicirala projekt Economic Democracy na Erasmus +, u suradnji sa Institutom za ekonomsku demokraciju Ljubljana, CERURA, DrONe – udrugom za društveni razvoj i neformalno obrazovanje. U projektu će LmH izraditi alate za prijenos znanja u lokalnim zajednicama (s fokusom na mlade) na temu ekonomske demokracije i društvenog poduzetništva. Osim društvenog poduzetništva, fokus je na jačanju kapaciteta uključenih organizacija za transnacionalnu suradnju u okviru programa E+. Izrađeni alati (radionice) će se testirati lokalno, na temelju čega će biti izrađena publikacija s uputama kako koristiti alat i u drugim sredinama. Osim toga predviđeno je provođenje istraživanja o društvenom poduzetništvu u Sloveniji i Hrvatskoj. Isto tako, u tijeku je evaluacija projekta „SMART HUB“ apliciranog na Interreg CBC u partnerstvu sa CERURA, IRMO, FORS Montenegro, Centar za razvoj i podršku, Razvojna agencija Banja Luka. Ukupna vrijednost projekta je 1.291.950.00 Eur dok je udio LmH 168.000,00 Eur. Svrha projekta je promicanje zelenog i društvenog poduzetništva u prekograničnom području, suočavanje s izazovima poput pravne prepoznatljivosti, nedostatka institucionalne podrške i upravljačkih kapaciteta. Glavni cilj projekat je stvaranje zdravog ekosustava koji podupire razvoj socijalnog i inovativnog poduzetništva. Uključuje stvaranje metodologije analize stanja društvenog gospodarstva, testiranje pametnih središta za društveno poduzetništvo te poticanje inovacija u zelenom poduzetništvu. Očekivane promjene uključuju metodologiju analize, poboljšane poslovne modele i stvaranje regionalnih mreža. Projekt naglašava prekograničnu suradnju, prijenos dobre prakse iz EU-a u Hrvatsku, BIH te Crnu Goru, pruža inovativne pristupe u istraživanju, pametnom poduzetništvu i online učenju za društvena i zelena gospodarstva. Suradnja sa Zadrugom za etično financiranje na temu izrade projekta za jačanje otpornosti lokalnih zajednica i promoviranje kružne ekonomije se nastavlja. 26.05. u Karlovcu, na tribini ZEF-a i Zadruge za otvorenu arhitekturu pod nazivom „Stambene zadruge i društvena tranzicija“ budući je pitanje prihvatljivog i održivog stanovanja jedno od ključnih razvojnih pitanja za sprječavanje depopulacije EU. U okviru aktivnosti ovog cilja LmH je 07.03. sudjelovala u radionici: Unlikely alliances: farmers and activists fight for climate justice. A case study from Poland u organizaciji WeMove Europe te 14.02. u radionici Network to innovate: Renewable Energy u organizaciji Nacionalnih ruralnih mreža Estonije, Finske, Latvije i Poljske. LmH je sudjelovala 20.04. na policy making radionici ECOLIS-a (SC1) Insights into ECOLISE's policy flagship project: Communities and the European Green Deal - and how you can contribute. LmH je sudjelovala od 20.-22.06. na European Sustainable Energy Week organiziranom od strane EK, koji je imao niz konferencija i radionica vezanih uz energetsku održivost i jačanje otpornosti lokalnih zajednica, čemu je bila posvećena i radionica AEIDL pod nazivom: The role of	1 odobren projekt Interreg Med – za energetsku tranziciju lokalnih zajednica 1 proveden ESF projekt za umrežavanje i jačanje kompetencija lokalnih zajednica 2 projekta u evaluaciji, Erasmus +, Interreg CBC za razvoj kapaciteta i jačanje otpornosti lokalnih zajednica 1 nacionalna radionica za društvenu tranziciju i stambene zadruge 4 međunarodne radionice za jačanje otpornosti lokalnih zajednica i njihov održivi razvoj 1 međunarodna konferencija za razvoj održive energije

	local actors to drive smart, green and digital development in rural areas, održanom 22.06. LmH je, 23.05. sudjelovala u radionici posvećenoj održivoj proizvodnji hrane: Sustainable agri-food systems in the CEE i važnosti za razvoj održivih lokalnih zajednica. U ovom razdoblju počela je priprema radionice za jačanje kapaciteta LAG-ova za animaciju zajednice, posebno za rad s mladima te marginaliziranim društvenim skupinama i pojedincima. LmH je u suradnji s Centrom za mirovne studije započela pripremu za predstavljanje Design thinking metode, koja u društvenom kontekstu može koristiti za inovativno rješavanje problema, stvaranje dodane vrijednosti aktivnostima i projektima te poticanje participacije građana u razvoju lokalnih zajednica. Aktivnost je financirana u sklopu projekta "Novi početak- sektorske inovacije za proaktivno, progresivno i utjecajno civilno društvo za zaštitu i promociju ljudskih prava" kojeg provodi Kuća ljudskih prava Zagreb u suradnji s Centrom za mirovne studije, Inicijativom mladih za ljudska prava, Centrom za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek i Human Rights House Foundation-om. Projekt je financiran sredstvima iz Active Citizen Fund-a, u okviru grantova Islanda, Lihtenštajna i Norveške. Sve aktivnosti koje se provode u okviru već spomenutog RECAH projekta te RPSO (Ruralni Pakt), ujedno su povezane sa postizanjem i ovog cilja, usmjerene na energetsku i opću ekonomsku održivost lokalnih, a posebno, ruralnim zajednica. I u 2023. LmH je pokazala kako je najrelevantniji izvor pružanja tehničke pomoći FLAG-ovima i LAG-ovima te svim drugim dionicima i korisnicima LEADER-CLLD-a u RH kao i ključan sukreator politike njegove provedbe. Nastavno na navedeno, u ovom izvještajnom razdoblju LmH je nastavila stručno-istraživačke aktivnosti sukladno Strateškom planu za 2019.-2023. na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Detaljnije o svim navedenim aktivnostima i informacijama/materijalima možete vidjeti/preuzeti na internoj društvenoj mreži te mrežnim stranicama LmH – www.lmh.hr.	
Članstvo organizacije	Organizacija, nakon Skupštine održane 14.12.2023. u Tuhelju, ima članstvo od 62 organizacije koje se bave LEADER-CLLD metodologijom lokalnog razvoja od čega od čega 52 F/LAG-ova (odnosno, 44 LAG-a + 8 FLAG-ova) te 10 institucija/organizacija.	62 organizacije (52 F/LAG-ova i 10 stručnih organizacija/institucija)
Uspostavljanje suradnih i partnerskih odnosa s drugim institucijama/organizacijama u RH i na međunarodnoj razini, odnosno međusektorske suradnje	Obzirom na izuzetno intenzivno razdoblje rada – sažeto su navedeni samo najznačajniji elementi Ministarstvo poljoprivrede RH: LmH je u 2023. intenzivirala suradnju s Ministarstvom poljoprivrede, sa oba upravljačka tijela, vezano uz planiranje i jačanje provedbe LEADER/CLLD-a u RH u ovom i za novo programsko razdoblje, pri čemu je potrebno naglasiti kako je u ovom izvještajnom razdoblju provođena intenzivna suradnja sa Upravom za potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju (Upravljačko tijelo za PRR i SP ZPP) vezano za jačanje kapaciteta LAG-ova za pripremu i odobrenje LRS 2023.-2027. uključujući nove LEADER inicijative u ruralnom razvoju (novih LAG-ova) okviru SP ZPP. Isto tako, provodila se suradnja sa nadležnim tijelom za provedbu PRA 2021.-2027. vezano za pripremu i odobrenje LRSR 2021.-2027. uključujući i nove inicijative u ribarstvu/akvakulturi (novih FLAG-ova) u okviru PRA. LMH je u kontinuiranom kontaktu i suradnji sa Upravljačkim tijelima za poboljšanje provedbe LEADER/CLLD-a u RH kao i za planiranje novih aktivnosti za jačanje kapaciteta F/LAG-ova u narednom izvještajnom razdoblju. Važno je istaknuti kako je primjena LEADER/CLLD-a u oba programa teritorijalno proširena (obuhvaćena je gotovo cijela RH) te kako je broj odobrenih F/LAG-ova povećan sa 68 na 79. Također, po prvi puta kreiran je i nacrt okvira za praćenje i vrednovanje dodane vrijednosti LEADER/CLLd-a u RH.	

	Agencija za plaćanja u poljoprivredi i ruralnom razvoju: LmH je dalje jačala suradnju s Agencijom za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju posebno u jačanju kapaciteta provedbe te programiranja implementacije za novo programsko razdoblje, navedeno u prethodnim poglavljima. U ovom razdoblju intenzivno se provodila suradnja na pripremi regulatornog okvira za odobrenje LAG-ova te nacrta operativnih pravila za provedbu LRS. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU: LmH je nastavlja suradnju s Ministarstvom regionalnog razvoja i fondova EU s ciljem zagovaranja implementacije jačanja LEADER-CLLD-a u RH u novom programskom razdoblju 2021. – 2027. i koordinacije potpore lokalnom razvoju sa drugim izvorima financiranja, posebno u okviru Integriranog teritorijalnog programa 2021.-2027. Institut za razvoj i međunarodne odnose (IRMO): LmH je u 2023. nastavila usku suradnju sa IRMO vezano za programiranje provedbe LEADER/CLLD-a u novom programskom razdoblju kao i pripremi uputa/metodologije te okvira za pripremu novih lokalnih razvojnih strategija u ruralnom razvoju i ribarstvu/akvakulturi. Ujedno, IRMO je uključen u sve aktivnosti LmH kako konzultativno tijelo vezano za pregovore sa nadležnim Upravljačkim tijelima te predstavlja LmH u Upravnom odboru Nacionalne ZPP mreže za razdoblje 2023.-2027. Također, IRMO u suradnji sa LmH, pruža stručnu potporu odobrenim LAG-ovima/FLAG-ovima. Fakultet agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta J.J. Strossmayer u Osijeku: Kao u prethodnim te u ovom izvještajnom razdoblju, LmH u suradnji sa FAZOS-om LmH nastavlja pripremu znanstvenih radova i provodi istraživanja koja će se završiti u narednom razdoblju. Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu: U prethodnim te u ovom izvještajnom razdoblju, obzirom na činjenicu kako je fakultet hrvatski predstavnik u EU projektu „Smart rural 27“ LmH dalje provodi intenzivnu suradnju te priprema sustav implementacije koncepta „Pametnih sela“ u okviru ESIF 2021.-2027. Fakultet je bio stručno tijelo koj eje pružilo potporu TRG LEADER u pripremi prijedloga kriterija odabira LAG-ova. Također, fakultet pruža stručnu potporu LmH u daljnjem razvoju planiranja i implementacije LEADER-a u okviru SP ZPP 2023.-2027. Fakultet strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu: Tijekom 2023. provodila se suradnja fakulteta sa LmH u svrhu priprema zajedničkih stručnih aktivnosti vezanih za implementaciju EU Zelenog plana te daljnje pripreme zajedničkih projekata. Projekt koji je izrađen u suradnji LmH, fakulteta te Valencian Federation of Municipalities and Provinces pod nazivom LOGREENER - Composing Local Green Energy Transition, odobren je od strane tijela nadležnog za provedbu Interreg Mediteran. Hrvatska mreža za ruralni razvoj: LmH je nastavila suradnju sa Hrvatskom mrežom za ruralni razvoj (Hmrr) na aktivnostima za pripremu Regulatornog okvira za odobrenje LAG-ova kao i za jačanje implementacije LEADER-CLLD prema MP, nacionalne radionice koje je organizacijski nosila LmH i u ovom izvještajnom razdoblju, pripremljene su u	

	suradnji sa Hmrr. Hrvatska udruga za turizam i ruralni razvoj „Klub članova Selo“ U 2023. LmH je nastavila intenzivnu suradnju sa Klubom članova selo kroz zajedničke aktivnosti i suradnju u jačanju lokalnih razvojnih dionika, s naglaskom na osjetljive skupine društva, posebno ruralne žene. Zadruga za etično financiranje (ZEF): Tijekom ovog izvještajnog razdoblja LmH je intenzivirala suradnju sa ZEF-om vezano uz uspostavu etične banke, kao i aktivnosti vezane uz jačanje otpornosti lokalnih zajednica. LmH provedbom projekta „Umrežavanjem do novih kompetencija“ razvila suradnju sa Udrugom za djecu s teškoćama u razvoju „Zvončići“ u svrhu daljnjih razvoja kapaciteta za potporu osjetljivim skupinama društva u lokalnim zajednicama. U ovom izvještajnom razdoblju, LmH sudjeluje u transnacionalnom projektu suradnje lokalnih akcijskih grupa „Our common future“ nositelja LEADER forum Austria, ukupne vrijednosti 149.143,00 €, pri čemu LmH nema proračun u projektu budući je jedan od suradnika. Cilj ovog projekta je razvoj nove definicije LEADER-a i LAG-ova na transnacionalnoj i regionalnoj razini. Prijedlozi za razvoj dodane vrijednosti LEADER-a bit će razrađeni u međunarodnom okruženju i suradnji s iskusnim stručnjacima, dionicima, predstavnicima LEADER mreža i upraviteljima LAG-ova. LmH je u 2023. započela i intenzivnu suradnju sa LEADER forumom Austrije na razvoju zajedničkih vrijednosti/provedbe LEADER/CLLD-a, zatim sa sa Udrugom gradova i provincija Valencije, fondacijom MUSOL, Regijom Lacio, Tehničkim fakultetom Krete te Kantonom Zenica i Lokalnom energetskom agencijom donje Podravje na implementaciji projekat Interreg Med. Zatim sa CERURA-om, DrONe-udrugom za društveni razvoj i neformalno obrazovanje te Institutom za ekonomsku demokraciju Ljubljana - međusobnoj suradnji razvijen je i prijavljen na Erasmus + međunarodni projekt Ekonomske demokracije, kao i sa FORS Montenegro - Centrom za razvoj i podršku te Razvojna agencijom Banja Luka – gdje je, u međusobnoj suradnji razvijen i apliciran projekt na Interreg CBC. Razvijena je suradnja sa fondacijom Mozaik iz BiH te Zakladom Robert Bosch na pripremi nove institucionalne potpore LmH usmjerene na jačanje kapaciteta i prekogranično umrežavanje za lokalni razvoj pod vodstvom zajednice.	

Predsjednik LEADER mreže Hrvatske, Milan Medić

LEADER MREŽA HRVATSKE OZALJ Kurilovac 1